

УДК 378.148

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/60-1-32>

Юлія БЛУДОВА,

orcid.org/0000-0001-6338-0571

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

(Харків, Україна) *julia_bludova@ukr.net*

Олена ІЛЬІНА,

orcid.org/0000-0003-1951-4311

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту

Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

(Харків, Україна) *ilinahelen@ukr.net*

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

У статті здійснено теоретичний аналіз проблеми використання інноваційних підходів у професійній підготовці майбутніх учителів Нової української школи. Зазначені фактори, що зумовлюють необхідність модернізації системи освіти: глобальні зміни соціально-економічної ситуації у країні; реформування системи шкільної освіти; зміни завдань школи та ролі вчителя (орієнтація на соціалізацію школярів); інформатизація суспільства, внаслідок чого вчитель перестає бути єдиним джерелом інформації для школяра; соціалізація учнів, що відбувається всередині школи та поза нею. Метою статті є теоретичне обґрунтування інноваційних підходів у професійній підготовці майбутніх учителів Нової української школи. Визначено, що серед освітніх інновацій, які обговорюються в рамках оновлення системи освіти з урахуванням глобальних тенденцій, актуальними є такі напрямки: STEAM-Освіта, формування компетенцій, персоналізація навчання та адаптивне навчання, практико-орієнтоване навчання, спрямоване на досягнення конкретних результатів, розвиток нетрадиційних форм освіти, відкритість та доступність освіти, діджиталізація навчання. Обґрунтовано суть понять «інноваційні підходи», «інноваційне навчання» та «інноваційний процес». Зазначено, що для професійної освіти та підвищення кваліфікації працівників застосовуються такі інноваційні методи навчання: кейсовий метод, дистанційне навчання, Smart (смарт)-освіта, тренінг, коучинг, гейміфікація (ігрофікація), метод Lego play. Висновком є те, що використання інноваційних методик і способів навчання підвищують якість освітнього процесу, сприяють його орієнтації на особистість здобувача та розвиток його здібностей, задоволенню інтересів. Основні методи, використані в дослідженні є теоретичний аналіз, синтез, систематизація, узагальнення, порівняння.

Ключові слова: інноваційні підходи, освітній процес, підготовка, Нова українська школа, майбутні учителі початкових класів.

Yuliia BLUDOVA,*orcid.org/0000-0001-6338-0571*

*Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Pedagogy, Psychology,
Primary Education and Educational Management
Municipal Institution "Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy"
of the Kharkiv Regional Council
(Kharkiv, Ukraine) julia_bludova@ukr.net*

Olena ILINA,*orcid.org/0000-0003-1951-4311*

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Pedagogy, Psychology,
Primary Education and Educational Management
Municipal Institution "Kharkiv Humanitarian and Pedagogical Academy"
of the Kharkiv Regional Council
(Kharkiv, Ukraine) ilinahelen@ukr.net*

INNOVATIVE APPROACHES IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

The article provides a theoretical analysis of the problem of using innovative approaches in the training of future teachers of the New Ukrainian School. These factors that necessitate the modernization of the education system: global changes in the socio-economic situation in the country; reforming the school education system; changes in school tasks and the role of the teacher (focus on the socialization of students); informatization of society, as a result of which the teacher ceases to be the only source of information for the student; socialization of students, which takes place inside and outside the school. The aim of the article is to theoretically substantiate innovative approaches in the professional training of future teachers of the New Ukrainian School. It is determined that among the educational innovations discussed in the framework of updating the education system taking into account global trends, the following areas are relevant: STEAM-Education, competence formation, personalization of learning and adaptive learning, practice-oriented learning aimed at achieving specific results, development of non-traditional forms of education, openness and accessibility of education, digitalization of education. The essence of the concepts «innovation approaches», «innovation learning» and «innovation process» is substantiated. It is noted that the following innovative teaching methods are used for professional education and training of employees: case method, distance learning, Smart (smart) education, training, coaching, gamification (gamification), Lego play method. The conclusion is that the use of innovative methods and teaching methods improve the quality of the educational process, contribute to its focus on the personality of the applicant and the development of his abilities, satisfaction of interests. The main methods used in the study are theoretical analysis, synthesis, systematization, generalization, comparison.

Key words: *innovative approaches, educational process, training, New Ukrainian school, future primary school teachers.*

Постановка проблеми. Сучасна система освіти України перебуває у стадії динамічного становлення, імпульсом якої є, з одного боку, процеси реформування суспільства загалом, а з іншого – розвиток самої освітньої системи. Незважаючи на складні соціально-економічні умови, система освіти розвивається у напрямках підвищення її диференційованості, варіативності, інтегрованості освітніх програм, гуманітаризації освіти.

Процес модернізації ставить перед сучасною системою освіти низку нових вимог, що передбачають досягнення положень Концепції Нової української школи, де наголошується на підготовці всебічно розвиненої особистості, яка вміє самостійно вирішувати життєві завдання. Вчитель же, будучи тьютором та наставником учня,

спрямовує та робить процес навчання насиченим та цікавим, застосовуючи інноваційні підходи в освітньому процесі (Концепція «Нова українська школа», 2016).

Нині можна точно визначити фактори, що зумовлюють необхідність модернізації системи освіти і у зв'язку з цим визначити необхідність у психолого-педагогічній підготовці сучасного вчителя Нової української школи:

- глобальні зміни соціально-економічної ситуації у країні;
- реформування системи шкільної освіти;
- зміни завдань школи та ролі вчителя (орієнтація на соціалізацію школярів);
- інформатизація суспільства, внаслідок чого вчитель перестає бути єдиним джерелом інформації для школяра;

– соціалізація учнів, що відбувається всередині школи та поза нею.

Звідси впливає необхідність пошуку нових способів навчання, організації пізнавальної діяльності та вибудовування відносин співпраці між викладачем і майбутнім фахівцем. Пріоритетним завданням освіти стає розвиток мислення здобувачів освіти.

Вимоги до сучасного вчителя потребують наявності у нього глибоких знань предмета викладання, володіння передовими педагогічними методами та здатності до побудови рефлексивної практики, що дозволяє адаптувати його професійну діяльність як до потреб кожної окремої дитини, і до групи учнів загалом. Сьогодні перед вчителями стоять завдання: ширше імплементувати активні форми співпраці, модернізовані практики навчання, гнучкі, варіативні, інноваційні технології навчання.

Аналіз функціонуючої системи педагогічної освіти виявив основні зовнішні фактори, що впливають на підготовку сучасних фахівців:

- недостатньо високий рівень фундаментальної підготовки фахівців;
- невідповідність кваліфікації випускників сучасним запитам суспільства;
- потреба закладів загальної середньої освіти у фахівців з новим інноваційним мисленням.

В умовах інтернаціоналізації та глобалізації освіти від творчого саморозвитку майбутніх педагогів залежить можливість збереження та примноження культурного та інтелектуального потенціалу країни. Творчий саморозвиток майбутніх педагогів, здатних приймати інноваційні рішення, перетворювати педагогічну дійсність у реаліях педагогічної діяльності, стає домінантою та визначає зміст педагогіки вищого професійної освіти на етапі розвитку. Суттєвими характеристиками творчого саморозвитку майбутніх педагогів є сенсожиттєві орієнтири та цінності, які спрямовані на формування потреби у професійному саморозвитку; специфіці вчительської професії творити себе та своїх вихованців; рефлексії досвіду життєтворчості, усвідомленні розвитку особистісних якостей та професійної компетентності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У роботах українських та зарубіжних учених вирішуються завдання виявлення теоретико-методологічних та практичних принципів формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності. Теоретично окремі аспекти проблеми формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності розглядають О. Алексюк, О. Бойко,

В. Бондар, М. Вашуленко, С. Гончаренко, В. Євдокимов, І. Зязюн, О. Савченко, Л. Хомич, І. Шапошникової та ін.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні інноваційних підходів у професійній підготовці майбутніх учителів Нової української школи.

Виклад основного матеріалу. Нові вимоги до освітнього процесу викликали нове соціальне замовлення на сучасного вчителя, здатного здійснювати інноваційну професійну діяльність:

- володіння сучасними технологіями освіти, що визначають нові параметри Нової української школи;
- пріоритет інноваційного підходу до процесу навчання та виховання дітей та молоді, орієнтованого на розвиток креативної особистості;
- здатність «бачити» багатоманітність учнів, враховувати в освітньому процесі вікові індивідуальні та особистісні особливості дітей та реагувати на їх потреби;
- здатність проектувати освітнє середовище (Комар, 2008).

Сучасний вчитель, щоб відповідати новому соціокультурному замовленню, має бути готовим до інноваційної професійної діяльності. При цьому, на думку фахівців (В. Андрущенко, І. Бех, І. Дичківська, О. Пехота, В. Сластьонін, А. Хуторський та ін.), організація навчання суб'єктів інноваційної освітньої діяльності має набувати специфічних рис залежно від ступеня радикальності перетворень. Тож якщо за умов модифікованої інновації досить часто виявляється достатнім формування у педагогів певних компетентностей, то за умови радикальних нововведень формування готовності до запровадження інновацій виявиться можливим лише за умов ціннісного підходу.

Серед освітніх інновацій, які обговорюються в рамках оновлення системи освіти з урахуванням глобальних тенденцій, актуальними були визначені такі напрями:

- STEAM-Освіта (наука, техніка, інженерія, мистецтво, математика);
- формування компетенцій (предметних та ключових);
- персоналізація навчання та адаптивне навчання;
- практико-орієнтоване навчання, спрямоване на досягнення конкретних результатів;
- розвиток нетрадиційних форм освіти, відкритість та доступність освіти;
- діджиталізація навчання (використання мобільних інтелектуальних пристроїв для навчання) (Євтух, Яшник, 2015: 91).

У зв'язку з виділеними напрямками оновлення системи освіти традиційні методи та прийоми не завжди будуть ефективними в освітньому процесі. Це робить актуальними для освіти використання інноваційних технологій у викладанні.

Під інноваційним підходом у системі освіти розуміються процеси вдосконалення педагогічних технологій, сукупності методів, прийомів та засобів навчання (Беляєв, 2020).

Право на свободу педагогічної творчості сприяє появі в масовому порядку інноваційних шкіл, впровадженню в освітній процес нових технологій, на зміну традиційній діяльності вчителя приходять діяльність проблемно-дослідницького творчого характеру. Сьогодні більшість закладів освіти працюють у режимі інноваційної діяльності.

Інноваційна діяльність асоціюється з готовністю вчителя до розробки та впровадження педагогічних нововведень в освітній процес. Однак недостатня готовність педагогів прийняти та практично реалізувати нововведення значно знижує результативність освітнього процесу (Криворучко, 2012).

У науково-педагогічній літературі відображені різні напрями дослідження інноваційної діяльності: загальні та специфічні особливості цієї діяльності, як творчої, розглянуті в роботах І. Богданової, І. Дичківської, О. Комар, О. Пехоти, І. Руснак, С. Сисоєвої, О. Шапран з погляду теорії та практики вивчення досягнень педагогічної дійсності та поширення передового педагогічного досвіду інноваційна діяльність вчителя досліджується Ю. Бабанським, О. Дубасенюк, С. Кучеренко, особливості інноваційних явищ у сучасній системі освіти розглянуті Н. Бібік, О. Савченко, управління інноваційними процесами освіти розкрито у працях Л. Хомич, С. Сисоєвою, Л. Хоружею.

Інноваційна діяльність включає технічні, навчальні та позанавчальні інновації. До перших відносяться ІКТ-технології, електронно-освітні ресурси, інтерактивна дошка тощо. Для здійснення ефективної інноваційної діяльності сучасному вчителю початкових класів важливо зрозуміти її специфіку, виявити у собі педагогічні вміння, які необхідні для реалізації. Інноваційним у освітньому процесі початкової школи вважається застосування активних та інтерактивних способів навчання (Романюк, 2019: 64).

При підготовці та проведенні будь-яких видів занять необхідно враховувати, що в умовах сучасних освітніх реформ, з їх постійним оновленням та збільшенням вимог, важливо не лише транслювати знання здобувачам освіти, важливо навчити

їх самостійно здобувати, аналізувати та вдосконалювати ці знання. Таке перенесення акценту з навчальною на перетворювальний вид діяльності накладає певні вимоги і на викладачів, зокрема володіння сучасними та інноваційними методами, формами та освітніми технологіями, спрямованими на стимулювання пізнавальної діяльності студентів, формування у них професійно-орієнтованого мислення, навичок та умінь самостійної роботи з першоджерелами та аналізу навчальної інформації. Важливо розвивати власні судження, високий рівень сприйняття навчального матеріалу та логічне мислення (Романюк, 2019: 64).

Здобувачі освіти легше опановують, розуміють та запам'ятовують матеріал, який вони вивчали за допомогою активного залучення до освітнього процесу. Виходячи з цього, основні методичні інновації пов'язані сьогодні із застосуванням саме інтерактивних методів навчання.

Інноваційне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, що має цілком конкретні і прогнозовані цілі. Мета полягає у створенні комфортних умов навчання, при яких здобувачі освіти відчують свою успішність, свою інтелектуальну спроможність, що робить продуктивним сам процес навчання. Здобуті знання та навички, створюють базу для роботи після того, як навчання закінчиться (Беляєв, 2020).

Інноваційне навчання майбутніх учителів має бути спрямоване на їхнє становлення як суб'єктів освітніх інновацій та, відповідати основним положенням особистісно орієнтованого підходу та інноваційної педагогічної освіти. Цього можна досягти завдяки суб'єкт-суб'єктному характеру взаємодії викладача та здобувачів освіти, індивідуалізації навчання, створенню умов для формування критичності та креативності професійного мислення майбутніх вчителів, а також застосуванню інтерактивних педагогічних технологій (Беляєв, 2020).

Одним із ключових в освітній інноватиці вважають поняття «інноваційний процес».

Інноваційний процес – це сукупність процедур та засобів, допомогою яких педагогічне відкриття чи ідея перетворюється на соціальне, зокрема освітнє, нововведення (Євтух, Яшник, 2015: 91).

Інноваційні процеси слід відрізнити від локального експерименту чи впровадження окремих нововведень. Інноваційний процес характеризується системністю, інтегральністю, цілісністю.

У зв'язку з оновленням та новим змістом освіти виділяють методико-орієнтовані та проблемно-орієнтовані інноваційні процеси. Перші припускають використання освітніх технологій

та методик (сучасні інформаційні технології, проєктне навчання, модульне навчання, розвиваюче навчання, проблемне навчання, диференційоване навчання, програмоване навчання). Проблемно орієнтовані інноваційні процеси покликані вирішувати завдання, спрямовані на усвідомлення своєї особи та соціальної значимості (Романюк, 2019: 64).

Основними завданнями інноваційного процесу навчання є: пробудження інтересу; ефективне засвоєння навчального матеріалу; самостійний пошук шляхів та варіантів вирішення поставленого навчального завдання (вибір одного із запропонованих варіантів або знаходження власного варіанту та обґрунтування рішення); встановлення взаємодії між студентами, вміння працювати в команді, виявляти терпимість до будь-якої точки зору, поважати право кожного на свободу слова, поважати його переваги; формування життєвих та професійних навичок; вихід на рівень свідомої компетентності здобувачів освіти (Криворучко, 2012).

Для професійної освіти та підвищення кваліфікації працівників сьогодні у передових зарубіжних та вітчизняних освітніх установах застосовуються такі інноваційні методи навчання:

– кейсовий метод (метод конкретних ситуацій – це штучно створюється та чи інша ситуація, причому здобувач освіти має в своєму розпорядженні набір певних обставин або умов, від вибору яких буде залежати кінцевий результат. Мета методу – це здійснення вибору оптимального рішення в ситуації, що склалася. Крім цього, можна розвивати навички командної роботи та спільного прийняття рішень, навички самоорганізації в умовах несподіванки та невизначеності, навички самопрезентації, тощо.);

– дистанційне навчання (дистанційне навчання є досить гнучким, тому що дозволяє не лише навчатися на відстані, а й здійснювати вибір освітньої програми, поєднувати навчання та роботу, здійснювати організацію процесу навчання. Безперечною перевагою цього методу є суттєва економія витрат на навчання. При цьому треба розуміти, що ефект від даного методу може бути за наявності внутрішньої потреби та мотивації до отримання необхідних знань та навичок.);

– Smart (смарт)-освіта (організація освітнього процесу з використанням технологічних інновацій та Інтернету, що надає можливість набуття знань на основі системного, багатовимірного перегляду та вивчення дисциплін, з урахуванням їхньої багатоаспектності та безперервного оновлення змісту. Мета SMART-навчання – зробити

процес навчання найефективнішим за рахунок перенесення освітнього процесу до електронного освітнього середовища. Відповідно до концепції SMART нової характеристики набуває сучасний освітній курс, який має забезпечити одночасно і якість освіти та мотивувати учнів до навчання. Навчальні курси повинні бути інтегрованими, включати мультимедійні фрагменти і зовнішні електронні ресурси, що допомагають у розвитку пізнавального інтересу);

– тренінг (тренінг – один із методів навчання, орієнтований на практику, що дозволяє застосовувати отримані знання відразу ж після оволодіння ними, при цьому спостерігається зростання мотивації здобувачів під час проходження такого роду навчання);

– коучинг (специфікою коучингу є послідовне навчання та розвиток необхідних компетентностей, отримання теоретико-практичних знань, а також стимулювання студентів до самостійного використання свого потенціалу для отримання необхідного результату);

– гейміфікація (ігрофікація) (досить новим є метод гейміфікації (ігрофікація), який став відомим завдяки використанню ігрових підходів у навчанні. Існують різні варіанти гейміфікації: комп'ютерні програми, настільні ігри, квести, створення коміксів, дидактичні, рольові та ділові ігри, діалогові тренажери, тощо);

– метод Lego play (метод Lego play також відноситься до ігрових інструментів. Він є методикою взаємодії як в групах так і індивідуально для прийняття рішення у нестандартних умовах, для візуалізації яких застосовуються набори Lego) (Нова українська школа: порадник для вчителя, 2017).

При використанні інтерактивних форм роль викладача різко змінюється, перестає бути центральною, він лише регулює процес та займається його спільною організацією, готує заздалегідь необхідні завдання та формулює питання або теми для обговорення у групах, дає консультації, контролює час та порядок виконання наміченого плану. Учасники звертаються до соціального досвіду – власного та інших людей, причому їм доводиться вступати в комунікацію один з одним, спільно вирішувати поставлені завдання, долати конфлікти, знаходити спільні точки зору, йти на компроміси (Комар, 2008).

Так в освітньому процесі кафедри педагогіки, психології початкової освіти та освітнього менеджменту Мунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради використовуються іннова-

цінні підходи до навчання майбутніх учителів початкових класів (інтерактивні, активні методи навчання, кейс-технології, проєктні технології, комп'ютерне навчання тощо), налагоджуються зв'язки з освітніми ресурсними центрами у регіонах та освітнім порталом the LEGO Foundation. Впровадження нових педагогічних технологій пов'язане із практичним осмисленням інноваційних методик навчання студентів та магістрантів. У зв'язку з цим навчально-методична діяльність професорсько-викладацького складу спрямована на освоєння інтерактивних методик навчання з використанням мультимедійного обладнання, успішно практикується проведення презентацій навчальних курсів із застосуванням інтерактивних дошок, мультимедійних проєкторів, медіатек, відео обладнання, відеопроєктори, відеоконференції тощо.

Для успішного освоєння освітніх програм також викладачі кафедри використовують в освітньому процесі інноваційні методи навчання у формі ділових та рольових ігор, імітаційних тренінгів, дискусії, метод мозкового штурму, ситуаційні завдання, оформлення слайд-шоу. Успішно використовуються неімітаційні та імітаційні технології активного навчання. Неімітаційні технології активного навчання: проблемні лекції, семінар-дискусія, тематичні дискусії, круглі столи.

Імітаційні технології: імітаційні вправи, тренінги, навчальні ігри, захист проєктів тощо.

Впровадження інноваційних підходів в освіті вітається керівництвом ЗВО, спеціально для обговорення таких тем, обміну досвідом успішно проводяться навчально-методичні семінари, тренінги, конференції тощо.

Висновки. Аналіз показав, що використання інтерактивних підходів навчання помітно модифікує форму проведення традиційних занять з допомогою застосування комплексу сучасних засобів навчання, що дозволяє підвищити ефективність освітнього процесу з допомогою зростання активності здобувачів освіти. Також було виявлено, що впровадження нових систем навчання спричинило зміну методологічних підходів в організації аудиторних та позааудиторних занять. Помітно модифікувалася форма проведення лекційного заняття за рахунок застосування комплексу сучасних засобів навчання, що дає змогу підвищити ефективність освітнього процесу за рахунок зростання активності студентів.

Отже, використання інноваційних методик і способів навчання підвищують якість освітнього процесу, сприяють його орієнтації на особистість здобувача та розвиток його здібностей, задоволенню інтересів, також інноваційні методи орієнтовані переважно на практичне застосування знань.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беляев С.Б. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів до розроблення та використання педагогічних технологій : автореф. дис. ... доктора пед наук 13.00.04. Харків, 2020. 43 с.
2. Євтух М., Яшник С. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності. В кн.: Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи. Київ, 2015. С. 91–131.
3. Комар О.А. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивних технологій: теоретико-методичні основи: монографія. Умань: РВУ «Софія», 2008. 332 с.
4. Концепція «Нова українська школа». URL: <http://mon.gov.ua/> Новини 2016/12/05/konczepczyia.pdf
5. Криворучко Н.І., Криворучко К.І. Інноваційні педагогічні технології під час професійної підготовки майбутніх фахівців : XIV Міжнародна наукова інтернетконференція. URL: <http://intkonf.org/category/arhiv/> sotsium-nauka-kultura-24-26-sichnya-2012-r/
6. Нова українська школа: poradnik dla vchytela / za zag. red. H. M. Бібік Київ: ТОВ «Видавн. дім “Плеяди”», 2017. 206 с.
7. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
8. Романюк С.З., Романюк О.В. Інноваційні технології у професійній підготовці сучасного вчителя: вітчизняний та зарубіжний досвід. Молодий вчений. 2019. № 7.1 (71.1). С. 64–69.

REFERENCES

1. Byelyayev S.B. Teoretychni i metodychni zasady profesynoyi pidhotovky maybutnikh uchyteliv do rozroblennya ta vykorystannya pedahohichnykh tekhnolohiy [Theoretical and methodological principles of professional training of future teachers for the development and use of pedagogical technologies]. Autoref. thesis ... doctor of pedagogic sciences 13.00.04. Kharkiv, 2020. 43 p. [in Ukraine].
2. Yevtukh, M., Yashnyk S. Innovatsiina spriamovanist pedahohichnoi diialnosti [Innovative focus of pedagogical activity]. In: Vyshcha osvita Ukrainy: ryzuky, spodivannia, uspikhy – Higher Education of Ukraine: Risks, Hope, Successes. Kyiv, 2015. pp. 91–131 [in Ukraine].
3. Komar O.A. Pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly do zastosuvannia interaktyvnykh tekhnolohii: teoretyko-metodychni osnovy [Preparation of future primary school teachers for the use of interactive technologies: theoretical and methodological foundations]. Monohrafiia. Uman: RVU “Sofia”, 2008. 332 p. [in Ukraine].

4. Kontsepsiya “Nova ukrayins’ka shkola” [The “New Ukrainian School” concept]. URL: <http://mon.gov.ua/> Новини 2016/12/05/konczepczya.pdf [in Ukraine].

5. Kryvoruchko N.I., Kryvoruchko K.I. Innovatsiyni pedahohichni tekhnolohiyi pid chas profesiynoyi pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv [Innovative pedagogical technologies during professional training of future specialists]. XIV International Scientific Internet Conference. URL: <http://intkonf.org/category/arhiv/sotsium-nauka-kultura-24-26-sichnya-2012-r/> [in Ukraine].

6. Nova ukrayins’ka shkola: poradnyk dlya vchytelya [New Ukrainian school: a teacher’s guide]. By general ed. N.M. Bibyk Kyiv: LLC “Vidavn. House of Pleiades”, 2017. 206 p. [in Ukraine].

7. Nova ukrayins’ka shkola. Kontseptual’ni zasady reformuvannya seredn’oyi osvity [New Ukrainian school. Conceptual principles of secondary education reform] URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukraine].

8. Romanyuk S.Z., Romanyuk O.V. Innovatsiyni tekhnolohiyi u profesiyniy pidhotovtsi suchasnoho vchytelya: vitchyznyanyy ta zarubizhnyy dosvid [Innovative technologies in the professional training of modern teachers: domestic and foreign experience]. Young scientist, 2019. 7.1 (71.1), pp. 64–69 [in Ukrainian].